

INTERVIEW

Fred Nordheim over Heimans / een plaquette in de Plantage

Door Ineke Vlug

Zeg maar gerust dat voormalig buurtgenoot Fred Nordheim, tot 2005 werkzaam als Artis-fotograaf, behoorlijk in de ban is van Eli Heimans (1861-1914), onderwijzer en natuurbeschermers. Heimans, de iets minder bekende evenknie van onze grote natuuronderzoeker en -beschermers Jac.P. Thijssse is vooral bekend van de populaire serie *Van vlinders, bloemen en vogels, Langs dijken en wegen, In sloot en plas* en door de geïllustreerde *Flora* die hij rond 1900 samen met Thijssse schreef. De laatste jaren van zijn leven woonde Heimans om de hoek van zijn geliefde Artis, op de Plantage Muidergracht 123. Fred Nordheim vindt het de hoogste tijd voor een plaquette op dat adres.

Hoe ben je destijds als fotograaf bij Artis gekomen?

In '59 kocht ik mijn eerste camera. Ik zat op de ambachtsschool, ik was vijftien en wilde niet leren. Toen begon ik in het veld al het moois dat ik zag te fotograferen. Dat groeide geleidelijk uit, en vervolgens wist ik wat ik in mijn leven wilde doen: tekenen of fotograferen. Eerst maakte ik trouwreportages, een harde leerschool van acht jaar. Bij trouwreportages heb je maar één kans, daar heb ik goed leren kijken. Zodra ik vrij was, ging ik het liefst weer naar de polder, de natuur in, op zoek naar beestjes en zo. Ik verslond het mooie Artstijdschrift, je had toentertijd nog niet veel tijdschriften. Tien jaar lang heb ik bij Artis gesolliciteerd als fotograaf, uiteindelijk zag de vader van mijn goede vriend Rob Chrispijn een

keer een vacature staan. Ik ging met al mijn albums naar de toenmalige Artis-directeur, E.F. Jacobi. Deze raakte enthousiast en uiteindelijk ben ik uit tachtig mensen gekozen. Met veel plezier heb ik er van 1970 tot 2005 gewerkt. Eerst zwartwit foto's, later kleur. Vaak was het vaktechnisch heel moeilijk, met al dat glas en gaas. Bij de vissen was ik alleen al met de verlichting anderhalf uur bezig. Mijn werk was mijn leven, ik vond het fantastisch.

Waar is de liefde voor Heimans begonnen?

Als Artis-fotograaf schreef ik zelf ooit iets over stoepstenen. Wanneer je ergens een hal binnenkomt, is die acht van de tien keer van hardsteen. Op de toiletten van Artis waren ook hardstenen drempels. Daar zat ik ze een keer te bewonderen. Ik herkende de mooiste slakkenhuisjes, schelpen en stengeltjes, daar was ik als kind al door gebiologeerd. Ik haalde een sponsje over een drempel en heb hem gefotografeerd. Met die foto's ben ik naar de redactie van het Artstijdschrift gegaan, die waren enthousiast en vonden dat er wel een stukje in zat. Of ik het maar over drie weken wilde inleveren. Terwijl ik bezig was mijn kennis te vergroten, stuitte ik op Heimans. Ik kende hem wel, maar tot die tijd zei de persoon Heimans me nog niet zo veel. In diens tijdschrift *De levende natuur* vond ik vervolgens een stukje over stoepranden, en over de miljoenen jaren oude fossielen die daar in zitten. Hij beschreef dezelfde dingen die ik gevonden had, maar op zo'n leuke manier. Als je fossielen wilde zien, schreef hij, moest je maar naar het Allard Pierson museum, daar hadden ze net verse hardstenen vensterbanken. Die heeft hij uitvoerig beschreven.

En toen was het hek van de dam...

Ja, ik dook er steeds dieper in, ging verder zoeken en begon zijn boeken te verzamelen. Heimans heeft ook veel over de Slotterplas geschreven waar ik in mijn jeugd regelmatig rondzwierf, als jochie uit west. Vervolgens kwam ik erachter dat Heimans ook voor *De Groene Amsterdammer* schreef. Eerst tweewekelijks, daarna wekelijks, twaalf jaar lang, van 1902 tot 1914. Thijssse schreef ook in het *Handelsblad*, waarin hij een feuilleton verzorgde.

Ik mocht bij *De Groene Amsterdammer* in het archief zoeken, op het Westeinde bij het Frederiksplein. Alles mocht ik kopiëren, maar uiteindelijk bleek het wel om zeshonderd stukjes te gaan. Dus heb ik maandenlang op die redactie zitten kopiëren. Dat materiaal zit nu keurig in banden. Dan word je zo gek, als je ergens van bezeten ben, wil je alles hebben. Ik kwam er steeds meer achter dat dat schrijven van Heimans zo mooi was. Hij schrijft heel bescheiden, maar met veel humor op zo'n fijne, leuke manier. Hij was ook een ongelooflijke leraar voor zijn leerlingen. 'Meester Heimie' noemden ze hem. Veel over hem is opgetekend door zijn leerlingen in een fantastisch boek *Leven en werken van E. Heimans en de opbloei der natuurstudie in Nederland in het begin van de twintigste eeuw* (1958) van Foppe Brouwer, die daarop promoveerde. Foppe was ook

medewerker van het VARA-radioprogramma *Weer of geen Weer*, met Bert Garthof, de voorloper van het radioprogramma *Vroege Vogels*. Dat was toen een geweldig programma, waar *Vroege Vogels* niet aan kan tippen. Garthof kende Heimans en Thijssse overigens ook weer goed.

Wat kun je over de persoon Heimans vertellen?

Zijn geschiedenis is een puur romantisch verhaal, van een arme textielverversfamilie uit Zwolle, een orthodox-joods milieu. In de aanloop naar zijn Bar Mitswa raakte hij geleidelijk zijn geloof kwijt, door de natuur. Hij kon het niet meer. Toen de kamer tijdens het feest vol mensen stond, is hij het raam uit geklommen; mogelijk was hij toen al niet meer zo gelovig. Nadat hij allerlei aktes had gehaald kwam hij rond zijn twintigste als onderwijzer in Amsterdam terecht, zijn eerste adres was zelfs Plantage Muidergracht, maar hij heeft ook op de Nassaukade gewoond en in de Tweede Jan Steenstraat. Het was een heel ander Amsterdam dan we nu kennen. In eerste instantie voelde hij zich er diep ongelukkig, in die stinkende stad, waar matten boven zijn hoofd werden uitgeklopt. Maar uiteindelijk begon hij er wel de voordelen van in te zien.

Hij was een echte duizendpoot. Kon heel goed schrijven. Zo schreef hij een populair jongensboek dat elf drukken heeft beleefd: *Willem Rooda*. En dankzij zijn artikel 'Novembernevels' [in het *Tijdschrift voor Natuurlijkehebbers*, 1899, I.V.] is hij opgenomen door de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde. Hij was ook een zeer verdienstelijk amateurgeoloog, in Limburg kennen ze hem heel goed. Verder kon hij geweldig tekenen, wat Thijssse trouwens ook goed kon. Thijssse schrijft ergens over Heimans dat hij alles van hem moest leren, alles moest nieuw zijn van Heimans, we mochten nooit oude plaatjes gebruiken, hij wilde alles vers en alles moest geschreven zijn vanuit eigen onderzoek. Dan gingen ze te rade bij mensen die er veel van wisten. Hugo de Vries was dol op Heimans. Door diens enthousiasme voor de natuur kwam er zo'n enorme toeloop van biologiestudenten, dat De Vries aan hem vroeg of het niet wat minder kon.

Hij wordt beschreven als een klein joods, springerig mannetje met een gouden brillette. Maar helaas is hij al jong opgebrand. Op zijn 54e is hij gestorven, tijdens een excursie in Gerolstein in de Duitse Eiffel op 22 juli 1914. Er heerste grote verslagenheid in Nederland.

Ik ben in Zwolle naar het huis gaan zoeken waar hij is opgegroeid. Op de voorkant hing een bordje met informatie over een of andere geestelijke, aan de achterkant van het huis bleek wel iets over hem te staan. Ik heb de gemeente gebeld met het voorstel om aan de voorkant van het huis een tekst te laten plaatsen, uiteindelijk kreeg ik toestemming. Of ik het maar wilde schrijven en opsturen. Via een oproep in het blad van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging is er toen geld ingezameld. Al met al zeshonderd gulden, mensen kwamen het in envelopjes brengen. Zo is

het bord er gekomen.

Wat is nou Heimans grootste verdienste?

Alles wat we nu aan natuurbeleving doen, de belangstelling voor de natuur, voor verenigingen, het naar buiten willen, is aangewakkerd door Heimans. Door zijn grote interesse die diep van binnenuit kwam. Dankzij Heimans en Thijssse is in 1905 Natuurmonumenten opgericht, in de Koningszaal van Artis. Toen waren hun fantastische boekjes al geschreven. Hij wilde ook heel graag een groot natuurhistorisch museum in Artis, een museum over de pure natuur van Nederland. Door zijn vroege dood heeft hij dat niet meer kunnen realiseren.

Na zijn dood is de Stichting Heimans opgericht door o.a. Thijssse 'om de studie van de natuur te bevorderen, met name bij de jeugd'. In het Zoölogisch museum kwam het Diorama: duinen rond de duinplas De Muy op Texel. In tien minuten beleef je hier een dag in een Texels duin. Het is een hommage aan hem, maar hij heeft er niets van geweten: het diorama is daar twaalf jaar na zijn dood gerealiseerd. De Stichting Heimans is later samengegaan met de Stichting Thijssse, en heet inmiddels Heimans en Thijssse Stichting. Ze zitten hier vlakbij, in de Hortus.

Eli Heimans was dol op Artis. Hij heeft op veel plekken in de stad gewoond, maar hier was hij het liefst, vlak bij zijn 'tuin'. Op de Plantage Muidergracht heeft hij in totaal elf jaar gewoond, van 1903 tot aan zijn dood in 1914. Daarom ben ik ook zo blij met de plaquette die daar binnenkort geplaatst zal worden. Na zijn plotselinge dood in juli 1914 hebben ze nog een rondje met de kist om zijn huis gemaakt, omdat hij geen afscheid van zijn buurt heeft kunnen nemen. We hopen dat de plaquette dit jaar geplaatst zal kunnen worden, maar er ligt nog geen datum vast. Wel is er al een mooie tekst gemaakt, vooral de laatste regels zijn zo fijn, het is een strofe uit zijn gedicht 'Novembernevels':

Wie werkte met liefde blijft leven.

Wie gaf van zijn gaaf heeft voor altijd gegeven.

bulletin
februari 2016

2016

Plantage
Filmfestival 2016
Jetske Spanjer

Inhoud van dit bulletin

- 1 Activiteiten Plantage Filmfestival: Jetske Spanjer
- 2 Activiteiten SOOP-lezing februari: Cilia Erens
Activiteiten SOOP-lezing maart: Scheepswerf 't Kromhout
- 3 Activiteiten SOOP-lezing april: Reinwardt Academie
Activiteiten Wandeling Oosterdok
Plantagegedicht Anton Korteweg
Activiteiten Literaire middag in Eik en Linde
Activiteiten Plantage Poëzieprijs 2016 en oproep
- 4 Activiteiten Plantage Festival oktober 2016
Ook in de buurt Fototentoonstelling J.D. Meijerplein
- 5 Interview Fred Nordheim over Eli Heimans

cultuurvrienden vereniging vrienden van de plantage

Redactie Ko van Geemert, Liesbeth de Ruijter, Ineke Vlug, Ester Wouthuysen
Uitgave Vereniging Vrienden van de Plantage, Plantage Middenlaan 18, 1018 DD Amsterdam, www.vriendenvandeplantage.nl, info@vriendenvandeplantage.nl
Verschijnt 4x per jaar. Bestuur Léon Deben (voorzitter), Paul Verberne (secretaris), Joop Hox (penningmeester), René Mentink (ledenadministratie), Liesbeth de Ruijter, Ko van Geemert, Ineke Vlug en Ester Wouthuysen. Nieuwe leden aanmelden via onze website.
Contributie particulieren €16, huisgenoten €7, instellingen/bedrijven €35 p.j. Betalingen NL04 INGB 0004 4314 90 t.n.v. Vereniging Vrienden van de Plantage, A'dam.

Zo ontdekte de radio haar interviewtalent en belandde ze als freelance bij de omroepen. Omdat ze veel bevallingen had bijgewoond en gefotografeerd, bedacht ze voor de Ikon het plan voor een film over een vroedvrouw in de Watergraafsmeer, toentertijd nog een gemengde buurt. Zelf deed ze daarvoor de research, Nouschka van Brakel regisseerde *Uit het leven van een vroedvrouw* (1987). De Ikon bood haar vervolgens een regiecurus aan en zo maakte ze haar eerste films, waaronder een kort filmpje over de totstandkoming van een schilderij van de schilder Jaap Hillenius: *Het Meesterstuk* (1987).

De inspiratie voor haar eerste grote film *Het Zeeuwse Licht* (1992) haalde ze uit een artikel in de *Haagse Post* over Domburg, dat aan het begin van de 20e eeuw veel kunstenaars trok, onder wie Jan Toorop en zijn dochter Charley, Piet Mondriaan en de schrijver Arthur van Schendel. Verder was Zeeland een beetje een thuiswedstrijd voor de 'loodsdochter', die haar jeugd in die provincie had doorgebracht. Het resultaat is een prachtige documentaire over een belangrijk hoofdstuk in de Nederlandse kunstgeschiedenis en tegelijk een eerbetoon aan het mooie Zeeuwse landschap. Daarna was al snel het idee geboren voor haar volgende film, een documentaire over de in Amerika wonende dichter, tekenaar en biochemicus Leo Vroman, die in 1995 tachtig jaar zou worden. Ze had, toen ze op haar achttiende een jaar op een college in de VS had doorgebracht, spontaan contact gezocht met Vroman. Het was het begin van een levenslange vriendschap. Ze was voor de IKON de aangevoerde persoon om een documentaire over deze bijzondere man te maken. In *Werelden: Leo Vroman* (1995) volgt ze Vroman in zijn dagelijkse 'werelden', wat tot een prachtig, poëtisch filmportret heeft geleid.

Naar aanleiding van de 90e verjaardag van Vroman stelde ze met Maarten de Boer in Galerie Weesperzijde een expositie samen van zijn tekeningen en schetsen. Inmiddels beheerst Vroman een groot deel van Jetskes leven. Ze is een van de drijvende krachten van de Vroman Foundation, die beoogt zijn werk en zijn tekeningen, op zoveel mogelijk plekken tentoon te stellen. Vooral in het afgelopen jaar, het jaar waarin hij 100 zou zijn geworden, organiseerde ze ex-

Leo Vroman en Jetske Spanjer, 1988. Foto Frans van Barschot

posities in openbare bibliotheken, universiteitsbibliotheken en in de galerie van bloedbank Sanquin. En onlangs ook een programma over hem tijdens de Nacht van de Poëzie in de OBA.

In 2004 schreef Jetske, samen met Moniek Kramer, het scenario voor de speelfilm *Deining*, geregisseerd door Nicole van Kilsdonk. Het is een tragi-komedie over alzheimer met Kitty Courbois en Jacqueline Blom in de hoofdrollen. De film kreeg op het Nederlands Filmfestival een gouden Kalf voor het beste tv-drama. Haar meest recente film, *Ontsnap* (2010), is een aangrijpende documentaire over negen vrouwen die wisten te ontsnappen aan de beruchte dodenmarsen in 1945. Van een vriendin in Parijs hoort Jetske over dit verhaal. Ze komt op het spoor van twee van hen, de inmiddels hoogbejaarde Nederlandse Lon Verstijen en de Française Christine Bénédite, die bereid zijn voor de camera terug te kijken op hun ontsnappingstocht dwars door Duitsland, lopend naar bevrijd gebied. Jetske maakte deze documentaire samen met Ange Wieberdink.

Jetske Spanjer heeft twee volwassen dochters en een zoon. Sinds een paar jaar heeft ze onze prachtige buurt veruild voor het lommerijke Hilversum, maar ze koestert haar werkplek op de zolder van haar oude huis op de Nieuwe Herengracht.

Aansluitend aan de documentaires van Spanjer laat **Hedda van Gennep** haar film *Kriterion sinds '45!* zien die vorig jaar t.g.v. het 70-jarig bestaan van bioscoop Kriterion is uitgebracht en verder nog nauwelijks te zien is geweest. Eraan voorafgaand laten we een fragment zien van een interview van Jetske Spanjer in 2005 met Piet Meerburg (1919-2010), het brein achter Kriterion en onder die naam van andere werkgelegenheidsprojecten voor studenten, zoals de opascentrale en het benzinstation.

Het programma van het filmfestival kunt u vanaf half februari bekijken op onze website www.vriendenvandeplantage.nl

ACTIVITEIT 25 FEBRUARI 2016

SOOP-lezing: Cilia Erens

Nieuwe Kerkstraat 124, aanvang 16:30 uur

Na afloop buurtborrel

Zie hiervoor het vorige bulletin en onze website.

ACTIVITEIT 31 MAART 2016

SOOP-lezing: Scheepswerf 't Kromhout

Nieuwe Kerkstraat 124, aanvang 16:30 uur

Na afloop buurtborrel

Maurice de Gruyter, voorzitter, en Gerard van Gelswijk, secretaris van de Vereniging Museum 't Kromhout, vertellen over de prachtige historische Museumwerf aan de Hoogte Kadijk. Deze van oorsprong 18e-eeuwse scheepswerf groeide in de 19e eeuw uit tot één van de modernste en succesvolste van Nederland. Scheepswerf 't Kromhout is vooral

bekend geworden door de legendarische Kromhoutmotoren die hier vanaf 1901 werden geproduceerd. Oude technieken en moderne herbestemming worden gecombineerd op deze bijzondere locatie van Stadsherstel.

ACTIVITEIT 28 APRIL 2016

SOOP-lezing: Reinwardt Academie

Nieuwe Kerkstraat 124, aanvang 16:30 uur

Na afloop buurtborrel

Vorig jaar is de Reinwardt Academie/Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten in onze buurt neergestreken aan het Hortusplantsoen. Het schoolgebouw uit 1896 is prachtig opgeknapt. Een van de docenten - bij het ter perse gaan van dit bulletin was nog niet bekend wie - vertelt over het succes van de nu 40-jarige academie. Raadpleeg onze website voor aanvullende informatie.

ACTIVITEIT 16 APRIL

Wandeling Oosterdok e.o.

Verzamelen: 11:00 uur op het Kattenburgerplein

Gratis voor leden, maximum aantal deelnemers: 25

Aanmelden verplicht vóór 10 april: deben@chello.nl

Ook al kennen we de binnenstad goed, toch zijn er nog altijd stukken waar we niet dagelijks langslopen. Op deze wandeling gaan we onder leiding van Léon Deben dit deel van de

stad verkennen. Vanaf het beeld *The Sailor* van Alphons Freimuth op het Kattenburgerplein lopen we via het Marine-terrein over de nieuwe brug naar Mediamatic, gaan even onder het spoor door en langs de oude De Ruyterkade. Na een bezoek aan de Sky Lounge van het Double Tree Hotel, keren we terug langs OBA, Hannekes Boom, de Klimhal en daarna via de Dijkgracht en Kattenburgerstraat naar het Kattenburgerplein.

Plantagegedicht: Anton Korteweg

Mijn vrouw

*Ik zit boven. Ik kijk uit het raam,
zie mijn vrouw eraan komen fietsen,
aan haar stuur twee bungelende tassen.
Ik zwaai dus maar extra hartelijk.*

*Ik ben haar zo veel al verschuldigd
en straks weer wat ons weer een week
op de been houdt: andijvie, grapefruit,
aardappels, Spa rood en yoghurt.*

*Ze kan niets terugdoen natuurlijk.
Ze knikt dus maar als ze haar man
zo raar naar haar ziet zwaaien
en denkt er het hare van.*

ACTIVITEIT: 22 MEI 2016

Literaire middag in Eik en Linde

Aanvang: 14:30 uur

Toegang € 5, gratis voor leden

Ko van Geemert gaat deze middag in gesprek met **Gerry van der Linden**, schrijfster van proza en poëzie, en **George Moormann**, dichter/beeldend kunstenaar en oud-stadsdichter van Haarlem, over het thema: valt schrijven te leren? Beide auteurs zijn docent schrijven. Zij zullen ook voorlezen uit eigen werk.

Na de pauze vertelt **Joosje Lakmaker** over haar boek *Voorbij de Blauwbrug* (2008) en over haar biografie van de beroemde actrice (Kniertje! uit *Op hoop van zegen*) Esther de Boer-van Rijk (2014). Het toneelstuk *Op hoop van zegen* van Herman Heijermans ging in 1900 in première in de Hollandsche Schouwburg.

ACTIVITEIT EN OPROEP

Plantage Poezieprijs 2016

De Vereniging Vrienden van de Plantage organiseert in 2016 voor de 25ste keer de Plantage Poëzieprijs. Het thema is dan: 'in beweging'. Iedereen, jong en oud, gearriveerd of beginnend dichter, kan (maximaal twee) gedichten insturen (die al dan niet al ergens gepubliceerd zijn). Kortom, we willen een zo laagdrempelig mogelijke gedichtenwedstrijd

organiseren. Insturen kan vanaf nu tot uiterlijk 1 juni 2016 naar plantage@telfort.nl.

Het bestuurslid, dat al deze jaren verantwoordelijk was voor deze prijs, Ko van Geemert, heeft aangekondigd dat 2016 het laatste jaar zal zijn dat hij voor de organisatie zorg zal

dragen. Omdat wij het erg jammer zouden vinden als de Plantage Poëzieprijs ophoudt te bestaan, vragen wij aan onze leden: **wie zou zich met ingang van 2017 met de organisatie willen gaan bezighouden?** Vanzelfsprekend is Ko bereid advies te geven, hetgeen niet wil zeggen dat zijn wijze van werken per se gecontinueerd moet worden! Meld u aan bij info@vriendenvandeplantage.nl. Wij zullen dan contact met u opnemen. Het bestuur.

ACTIVITEIT EIND OKTOBER 2016

Plantage Festival

Zoals al eerder aangekondigd op onze website en in onze Bulletins viert de Vereniging Vrienden van de Plantage dit jaar haar vijfentwintigjarig bestaan. In het laatste weekend van oktober vindt het 25 uur durend Plantage Festival plaats, een feest voor jong en oud, buurtbewoners en Amsterdammers. Als culturele vereniging willen we op het festival door middel van hedendaagse kunst een verbinding leggen met de grote én kleine geschiedenis van de buurt. De Plantage verandert in dat weekend in een reeks plekken, die zowel bron als podium zijn voor beeldende kunst, literatuur, poëzie, muziek, dans en theater. Ooit was onze buurt een groen luthof vol wijn-, bier-, theeschenkerijen en theaters, waar de Amsterdamse stadsbewoner aan het benauwde centrum kon ontsnappen en zich kon verpozen. Maar het is ook de plek waar belangrijke instellingen een plaats kregen. Vanaf de inrichting van de Plantage in 1682 was hier de Hortus Medicus gevestigd en later werd het Genootschap Natura Artis Magistra (Artis) opgericht. Op het Plantage Festival zullen beide werelden van verwondering en ontdekking, van natuur en fantasie, opnieuw een bron van inspiratie vormen voor de 21e-eeuwse bezoeker. Het Plantage Festival zal dan ook een 'Feest van Nieuwsgierigheid en Verwondering' zijn. Momenteel is een werkgroep

bezig het plan uit te werken en voor financiering te zorgen. Onlangs hebben groepjes studenten van de Reinwardt Academie, sinds 2015 gevestigd aan het Hortusplantsoen, ideeën uitgewerkt voor een publieksplan van het festival. Een prachtige voorbeeld van culturele kruisbestuiving. Volg voor de inhoud van ons Plantage Festival onze website en de komende Bulletins.

OBSERVATIES UIT DE BUURT

Joke van der Wey slaat een bulletin over

OOK IN DE BUURT 22 FEBRUARI T/M 5 MEI

Fototentoonstelling Razzia op het J.D. Meijerplein

Jonas Daniël Meijerplein

Op 22 en 23 februari 1941, nu vijftien jaar geleden, werd op het Jonas Daniël Meijerplein een grote razzia gehouden, waarbij 427 joodse jongens en mannen werden opgepakt en gedeporteerd. Slechts twee overleefden de oorlog. Het was een represaillemaatregel van de bezetter als antwoord op joodse verzetsdaden. Deze razzia op klaarlichte dag wekte de woede van de Amsterdamse bevolking, wat leidde tot een breed gedragen protest. Op 25 februari begonnen de tramconducteurs een staking die door tienduizenden werd nagevolgd: arbeiders in de wijde omgeving van Amsterdam legden het werk neer. De staking, bekend geworden als de Februaristaking, werd hard uiteengeslagen, waarbij negen doden vielen en vele zwaargewonden. Achteraf bleek dat deze staking het enige massale protest tegen de jodenvervolging was geweest in heel bezet Europa. De tentoonstelling van twaalf groot formaat foto's op het plein kwam tot stand op initiatief van filmer en fotograaf Bernd Wouthuysen, i.s.m. vele anderen. Iedere avond tussen 17:00 en 23:00 uur worden bovendien de namen van de weggevoerde mannen geprojecteerd.

